

Sari Sarkomaa kok

Kirjallinen kysymys kasvomaskien käytöstä julkisilla paikoilla ja joukkoliikennevälineissä koronaepidemian aikana ja hallituksen päätöksen perusteluista olla suosittelematta maskin käyttöä

Eduskunnan puhemiehelle

Valtioneuvoston asettama COVID-19-tiedepaneeli suosittelee koronavirustilanteen vuoksi maskien käyttöä suomalaisille julkisilla paikoilla ja joukkoliikennevälineissä. Maskien käyttö olisi tiedepaneelin mukaan hyödyllistä erityisesti riskitilanteissa estämään tartuntojen leviämistä erityisesti oireettomilta kantajilta.

Tiedepaneelin raportissa todetaan, että riski uusista epidemia-aalloista on pitkäaikainen ja merkittävä. Vaikka uudelle koronavirukselle kehitetään tehokkaita rokotteita, niiden tuotanto ja jakelu tapahtuvat optimistissakin arvioissa vasta jossain vaiheessa ensi vuotta. Siihen asti on tartunnan torjunnan näkökulmasta suositeltavaa, että isommat joukkokokoonnot erityisesti sisätiloissa on kielletty, julkisilla paikoilla tai joukkoliikennevälineissä käytetään maskia, ihmiset ovat ottaneet tartunnan jäljityssovelluksen käyttöönsä ja virustestejä tehdään kysyntää vastaavasti ja säännöllisinä seulontoina väestössä, jotta havaitaan oireettomat kantajat ja saadaan reaaliaikaista tietoa tartuntatilanteesta.

Huippututkijoista koostuva Eroon koronasta -asiantuntijaryhmä on julkaissut avoimen kirjeen, jossa se vaatii hallitusta antamaan suosituksen maskien käytöstä. Kirjeessä vedotaan vahvaan tieteelliseen näyttöön, jonka perusteella maskien käyttö auttaa pelastamaan ihmishenkiä, säilyttämään työpaikkoja ja hidastamaan pandemian etenemistä. Mitä useampi käyttää maskia — sen laadusta riippumatta — sitä suurempi on maskien merkitys väestötasolla epidemian tukahduttamisessa.

Eroon koronasta -asiantuntijaryhmän avoimen kirjeen mukaan mallinnukset viittaavat siihen, että maskien yleinen käyttö yhdessä muiden leviämistä ehkäisevien toimenpiteiden kanssa — kuten käsi- ja yskimishygienian, paikalliset rajoitukset, turvavälien suosiminen ja lähikontaktien välttäminen — riittäisi pitämään efektiivisen tarttuvuusluvun (R) arvon alle yhden. Epidemian eteneminen siis tukahtuisi jonkin ajan kuluttua. Asiantuntijaryhmän avoimessa kirjeessä ehdotetaan, että jokainen, joka liikkuu aktiivisella tartunta-alueella, pitäisi mukanaan maskia ja olisi valmis tarvittaessa käyttämään sitä. Lisäksi ehdotetaan, että viranomaiset suosittelevat maskien käyttöä julkisissa tiloissa, kuten kaupoissa, liikennevälineissä ja julkisissa rakennuksissa pikimmiten. Myös yrityksiä kehoitetaan suosittamaan maskien käyttöä työntekijöille ja asiakkaille. Maskien käyttöä koskevat suositukset lisäisivät kirjeen mukaan huomattavasti maskien käyttöastetta ja niiden käyttöön sitoutumista Suomessa.

Kirjallinen kysymys KK 495/2020 vp

Sosiaali- ja terveysministeriön kasvomaskien käytöstä tilaaman selvityksen mukaan koronavirus-tartuntojen ehkäisyssä kasvosuojusten hyödyt ovat niukat. Useat asiantuntijat ovat kummastelleet STM:n selvitystä ja sen johtopäätöksiä. Arvovaltaisessa Lancet-lehdessä julkaistu meta-analyysi päättyi eri tulokseen kuin STM:n maskiselvitys. Lancetin artikkelin mukaan kasvomaski suojaa käyttäjiään koronavirus-tartunnalta, eikä tässä ole eroa terveydenhuollon ja väestön käytön välillä. Maskin käyttö vähentää tartuntoja ja sitä kautta auttaa epidemian hallinnassa.

Ministeri Krista Kiurun mukaan hallitus ei anna suositusta maskin käytöstä. Ministerin mukaan yleistä suositusta ei anneta, mutta suojainta voi käyttää toisen suojelemiseksi. Perusteluina linjaukselle mainittiin ainoastaan se, että se olisi virkamiesten kanta.

Edellä olevan perusteella ja eduskunnan työjärjestyksen 27 §:ään viitaten esitän asianomaisen ministerin vastattavaksi seuraavan kysymyksen:

Miten hallitus perustelee kantansa olla antamatta suositusta kasvomaskien käytöstä ja onko perustelut julkistettu ja

aikooko hallitus arvioida uudelleen tarvetta suositukselle maskin käytöstä julkisilla paikoilla ja joukkoliikennevälineissä?

Helsingissä 12.6.2020

Sari Sarkomaa kok